

PERSBERICHT

Onderzoek GPKL naar afspraken tussen gemeenten en nutsbedrijven over verlegging kabels en leidingen afgerond: Enorme lappendeken van afspraken.

Postbus 416
6710 BK EDE
0318-438099
0318-437653
www.gpk.nl
info@gpk.nl

Ede, 29 september 2016

Het Gemeentelijk Platform Kabels en Leidingen (GPKL) heeft het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) opdracht gegeven om landsbreed in kaart te brengen wat er bij gemeenten is geregeld rondom verleggingen van kabels en leidingen van nutsbedrijven. Een beeld daarvan ontbrak. Uit het onderzoek komt naar voren dat er sprake is van een lappendeken van afspraken en werkwijzen.

Met het verleggen van kabels en leidingen zijn grote (maatschappelijke) kosten gemoeid, die al jarenlang tot veel discussies leiden tussen gemeenten en beheerders van netwerken van nutsbedrijven. Nu het landelijk beeld goed in kaart is gebracht, kan het landelijk overleg over nadeelcompensatieregelingen bij verleggingen een nieuwe fase ingaan.

Nutsbedrijven hebben kabels en leidingen in de grond liggen om energie (elektriciteit en gas) en water te transporteren. Het kan soms nodig zijn deze op aanwijzing van de gemeente te verplaatsen. Gemeenten gaan verschillend om met dergelijke verleggingen. Dit is verwarrend en leidt regelmatig tot "gedoe" tussen nutsbedrijven en gemeenten. Koepelorganisaties van zowel gemeenten als netbeheerders ervaren de huidige situatie veelal als onbevredigend, maar kwamen tot dusver niet tot concrete aanpassingen. Een meer uniform toegepaste regeling kan veel discussies besparen. Omdat er tot nu toe geen landelijk beeld was over de bestaande regelingen, strandde het landelijk overleg hierover.

Verleggingen

Gemeenten kunnen formeel vastleggen welke regels gelden als nutsbedrijven kabels en leidingen moeten verleggen, maar dat hoeven zij niet te doen. Een meerderheid van de gemeenten blijkt wel een formele regeling te kennen (verordening). In andere gemeenten zijn geen formele regels, maar bestaan afspraken tussen de gemeenten en de nutsbedrijven. In een klein deel van de gemeenten is niets geregeld. Dit zijn vooral gemeenten uit het noorden van het land, gemeenten met een klein aantal inwoners, en met een niet stedelijk karakter.

Compensatie voor verleggingen

Er zijn kosten gemoeid met het verleggen van kabels en leidingen. Het kan zijn dat het nutsbedrijf hier compensatie voor kan krijgen van de gemeente. Dit kan formeel zijn vastgelegd door de gemeente. De regeling is dan vaak gebaseerd op de regels die worden gebruikt door het Rijk. Uit het COELO-onderzoek blijkt echter dat dit zelden het geval is en dat compensatie vaak wordt gegeven op basis van afspraken tussen het nutsbedrijf en de gemeente onderling. De regelingen verschillen sterk.

Er kan zijn afgesproken dat de gemeente altijd alle kosten vergoedt, ongeacht de leeftijd van buizen of leidingen. Helemaal geen vergoeding komt ook voor. Of een gemeente heeft met ieder nutsbedrijf andere afspraken.

Precariobelasting op ondergrondse leidingen

In het onderzoek zijn tevens gegevens verzameld over het aantal gemeenten dat precariobelasting heft voor het hebben van kabels en leidingen van nutsbedrijven in gemeentegrond, en de hoogtes van de tarieven daarbij.

Een kleine 40 procent van de gemeenten heeft een tarief in de verordening dat opgelegd kan worden aan nutsbedrijven. De heffende gemeenten bevinden zich vooral in Zeeland (alle gemeenten kennen een tarief), Noord- en Zuid-Holland, Gelderland en Friesland. In Groningen, Brabant en Limburg zijn erg weinig gemeenten met precariobelasting op leidingen, in Drenthe zelfs helemaal geen. Een relatief groot deel van de meer stedelijke gemeenten heeft precariobelasting op leidingen. Gemeenten met een kleinere oppervlakte hebben relatief vaker een precariobelasting op leidingen dan gemeenten met een grotere oppervlakte.

Gevolgdde werkwijze

Onderzoekers van COELO hebben een vragenlijst verspreid onder alle 390 gemeenten. Men vergaarde informatie omtrent verlegregelingen van 290 gemeenten (74 procent) via de vragenlijsten en via openbare gemeentelijke publicaties. Gegevens zijn op uiteenlopende manieren onderling vergeleken om mogelijke relaties in beeld te brengen met regionaliteit, landelijke versus stedelijke gemeenten; aantal inwoners, oppervlakte etc.

Voor de precariogegevens zijn de netbeheerders van de nutsbedrijven bevraagd en zijn CBS-gegevens gebruikt.

Het onderzoek is in overleg met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) tot stand gekomen.

Noot voor de redactie (niet voor publicatie):

Het achterliggende COELO-rapport is te vinden via een link in het nieuws-item over dit onderzoek, op de homepage www.gpkl.nl.

Een toelichting kan desgewenst worden gegeven door Etienne van Hemert (gemeente Rotterdam, dossierhouder GPKL), tel. 06 1209 2738.

“Haagse” context

De Minister van Veiligheid & Justitie had in 2013 de Eerste Kamer toegezegd om een commissie van deskundigen in het leven te roepen, vanwege een geconstateerde "weeffout" in het wetsvoorstel Nadeelcompensatie (32 621) waardoor voorlopig geen sprake zal zijn van rechtszekerheid.

De Commissie Scheltema kreeg de opdracht om binnen een jaar in overleg met de betrokken koepelorganisaties een handleiding omtrent nadeelcompensatie op te stellen - samen met de minister van BZK - die gemeenten dan in een eigen beleidsregel kunnen overnemen.

Er bestond op dat moment echter nog geen systematisch overzicht van de “lappendeken” van werkwijzen en afspraken. Mede door het ontbreken van dit gegevensoverzicht kwam het landelijk overleg hierover niet verder, terwijl daar wel behoefte aan blijft bestaan.

Het GPKL behartigt de gemeentelijke belangen bij de totstandkoming van wetgeving, regelgeving, beleidsregels en technische, financiële en juridische afspraken ter zake van de ondergrondse infrastructuur van kabels en leidingen en draagt zorg voor het uitwisselen van kennis en ervaring en informatie tussen de leden, en partijen buiten de vereniging.